Kod ucznia	Uwaga! Imię i nazwisko ucznia wypełnia komisja egzaminacyjna po zakończeniu konkursu

KURATORIUM OŚWIATY W GDAŃSKU
KONKURS Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
III STOPIEŃ ELIMINACJI
2025/2026

Instrukcja dla ucznia:

Zapoznaj się uważnie z zadaniami i wykonaj polecenia. Na wykonanie zadań masz **90 min**.
Łączna suma punktów do zdobycia wynosi **60**.
Wojewódzka Komisja Konkursowa życzy Ci powodzenia.

1. Zapoznaj się ze zdjęciem, na którym przedstawiono marmurową kopię rzymskiej rzeźby z II w. n.e., ukazującej muzę historii i zaznacz prawidłowe dokończenie zdań.

A. Antyczną muzą historii była
1. Klio
2. Melpomena
3. Polihymnia
4. Urania

B. Atrybutem muzy historii był/a
1. cyrkiel
2. kitara
3. lira
4. pergamin

C. Wszystkie dziewięć muz należały do orszaku boga
1. Apollina
2. Aresa
3. Posejdona
4. Zeusa

Źródło: https://tiny.pl/6-cwkdjm

…. / 3

2. Zapoznaj się z biogramami i wpisz do tabeli postacie spośród podanych.

Juliusz Cezar, Konstantyn Wielki, Marek Aureliusz, Oktawian August

A		Wybitny rzymski wódz i polityk. W I wieku p.n.e. ogłosił się dożywotnim dyktatorem. Zdobył sławę jako namiestnik Galii.
B		Uznawany za pierwszego rzymskiego cesarza. Żył na przełomie I w. p.n.e. i I w . n.e. Podbił m.in.Egipt.
C		Rzymski cesarz żyjący na przełomie III i IV w. n.e. Wydał edykt mediolański oraz założył nad Bosforem nową stolicę imperium.

…. / 3

3. Zapoznaj się z drzewem genealogicznym i na jego podstawie oraz wiedzy własnej uzupełnij tabelę określeniami „prawda” lub „fałsz”.

Źródło: https://tiny.pl/7b0c6_z8

Lp.	Zdanie	Prawda /fałsz
A	Powyżej przedstawiono rodzinę, której przedstawiciele rządzili Frankami.	
B	Drzewo genealogiczne przedstawia dynastię Merowingów.	
C	Pierwszym władcą w ukazanej dynastii był Pepin z Heristalu.	
D	Karol Wielki panował na przełomie VIII i IX wieku.	
E	Karloman I był stryjem Ludwika I Pobożnego.	
F	Państwo Franków rozpadło się na trzy części na mocy traktatu z Verdun.	

…. / 2

4. Uzupełnij luki w tekście dotyczącym wierzeń Słowian.

Słowianie wierzyli w wielu bogów, czyli byli A. …… . Oddawali cześć siłom przyrody. Za najważniejszego z bogów uważali boga ognia i słońca czyli B. ……..……. . Grozę wśród wierzących budził bóg grzmotów i piorunów, nazywany C. …… . Patrzący w cztery strony świata bóg D. ……. był panem wojny, płodności i urodzaju. Większość obrzędów Słowianie odprawiali w miejscach uważanych przez nich za święte. Były to gaje, źródła, pieczary i szczyty gór. Jedną z takich gór na Śląsku była góra E. ……. nazywana śląskim Olimpem.

…. / 5

5. Zapoznaj się ze zdjęciem i uzupełnij luki w tekście.

Źródło: https://tiny.pl/cwhsjsjr

Dominujący na ilustracji element architektoniczny, rodzaj dekoracyjnego wejścia do budynku to A. …… . Został on wykonany w stylu B. …… na co wskazuje rodzaj zastosowanego łuku, jest to łuk C. …… .

…. / 3

6. Nazwij opisane grupy mieszczan, żyjące w średniowiecznych miastach w Europie.

A		Byli najliczniejszą grupą ludności w mieście. Należeli do niej drobni kupcy i rzemieślnicy, którzy posiadali własne warsztaty.
B		Stanowili najuboższą część mieszczan. Należeli do niej żebracy, pracownicy najemni zatrudniani na określony czas.
C		Byli najmniej liczną grupą. Zaliczali się do niej zamożni kupcy, rzemieślnicy, bankierzy i właściciele nieruchomości.

…. / 3

7. Omów przyczyny reformacji w Europie (podaj co najmniej dwie) i scharakteryzuj trzy główne odłamy protestantyzmu z XVI w. W charakterystyce odłamów podaj założycieli i przynajmniej trzy założenia nowych wyznań.

……
……
……

8. Zapoznaj się z fragmentem obrazu Jana Matejki i wykonaj zadania.

Źródło: https://tiny.pl/5p53hpjq

A. Podaj datę i nazwę wydarzenia historycznego ukazanego na obrazie.

……

B. Podaj imię i nazwisko lub przydomek postaci oznaczonych cyframi 1 i 2.

1. …… 2. ……

C. Podaj pełną nazwę nowopowstałego państwa w wyniku tego wydarzenia.

……

…. / 5

9. Zapoznaj się z tekstem źródłowym i zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

1. Aby były pewne akta między Koroną Polską a Królestwem Francuskim.
2. Aby król francuski na wojnę moskiewską 4 tysiące Gwaskonów [piechoty francuskiej] posłał i na sześć miesięcy żołd im zapłacił, a król potem, żeby im ze skrzynki swej zapłacił.
3. Aby król kosztem swym na morzu armatę chował i narwickiej nawigacyjej zabronił.
4. Aby naszym kupcom wolno było jeździć do Francji na jaki nowy zawołany jarmark, a stamtąd do Aleksandrii równo z kupcami francuskimi.

Źródło: Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów. Opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s.110.

Przedstawiony fragment tekstu to	1	artykuły henrykowskie,	który powstał za czasów panowania		A	Henryka Walezego	w roku	X	1505
	2	konfederacja warszawska,			B	Stefana Batorego		Y	1569
	3	konstytucja *nihil novi,*			C	Zygmunta Augusta		Z	1573
	4	*pacta conventa,*			D	Zygmunta III Wazy		O	1576

…. / 3

10. Zapoznaj się z danymi w tabelach i zaznacz prawidłowe stwierdzenia.

Szacowana wczesna populacja amerykańska

Szacowana populacja pochodzenia europejskiego	Około 1610 roku	Około 1700 roku
Anglicy w Wirginii	100	72 000
Francuzi w Nowej Francji	100	13 000
Hiszpanie w Nowym Meksyku	500	3 000
Szacowana populacja Indian (ludności rdzennej)	Około 1610 roku	Około 1700 roku
Powhatanowie	15 000	1 000
Huroni	20 000	100
Indianie Pueblo	60 000	14 000

Opracowanie na podstawie Smithsonian National Museum of American History

A. Które zdanie jest najlepiej poparte informacjami z tabeli.
1. Obserwowano stały wzrost populacji zarówno europejskiej, jak i rdzennoamerykańskiej.
2. Indianie Ameryki Północnej pomagali Europejczykom przez prawie 90 lat.
3. Kolonizacja europejska miała niszczycielskie skutki dla rdzennych Amerykanów.
4. Wojna Francuzów z Indianami wywarła wpływ zarówno na Europejczyków, jak i rdzennych Amerykanów.

B. Na podstawie wiedzy własnej wskaż, co było główną przyczyną trendów przedstawionych w tabeli dla ludności rdzennej.
1. Korzystanie z usług służby kontraktowej we wczesnych koloniach brytyjskich.
2. Spory między Brytyjczykami a Francuzami o ziemię.
3. Rosnąca liczba zniewolonych Afrykanów przywiezionych do kolonii amerykańskich
4. Choroby i technologia przywieziona przez Europejczyków do Ameryki.

…. / 2

11. Przyporządkuj rodzajom formacji wojskowych wydarzenie, w którym uczestniczyły.

A.	janczarzy
B.	piechota wybraniecka
C.	kosynierzy
D.	piechota morska

1.	Bitwa pod Kircholmem
2.	Bitwa pod Racławicami
3.	Bitwa pod Oliwą
4.	Oblężenie Pskowa
5.	Odsiecz wiedeńska

A - …. B - …. C - …. D - …. …. / 4

12. Wymień trzy wewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII wieku.

- ……...
  ……...
- ……...
  ……...
- ……...
  ……...

…. / 3

13. Uporządkuj w kolejności chronologicznej wydarzenia z okresu wojen napoleońskich.

A. bitwa pod Lipskiem
B. koronacja Napoleona Bonapartego na cesarza Francuzów
C. pokój w Tylży
D. wyprawa Wielkiej Armii na Rosję
E. zamach stanu, w wyniku którego Napoleon zostaje pierwszym konsulem

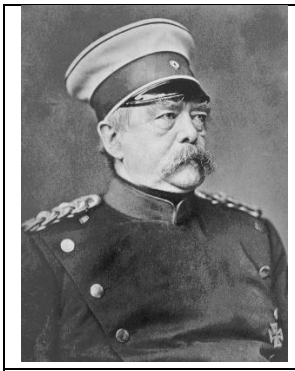
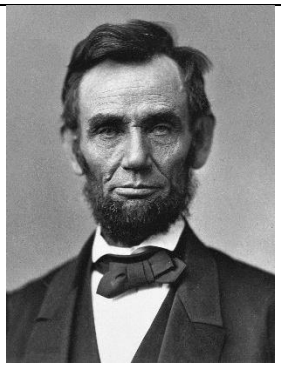
1- …. 2 - …. 3 - …. 4 - …. 5 - …. …. /2

14. Zapoznaj się z pieśnią Gustawa Ehrenberga i zaznacz prawidłowe dokończenie zdań.

Gdy naród do boju wystąpił z orężem, *panowie o czynszach radzili.* *Gdy naród zawołał: „umrzem lub zwyciężym!”,* *panowie w stolicy bawili.* *O, cześć wam panowie, magnaci,* *za naszą niewolę, kajdany,* *o, cześć wam książęta, hrabiowie, prałaci,* *za kraj nasz krwią bratnią zbryzgany.* *Armaty pod Stoczkiem zdobywała wiara* *rękami czarnymi od pługa,* *panowie w stolicach kurzyli cygara,* *radzili o braciach zza Buga.* *O, cześć wam panowie, magnaci...* *Wszak waszym był synem ów niecny kunktator,* *co wzbudzał przed wrogiem obawę,* *i wódz ten naczelny, pobożny dyktator,* *i zdrajca, co sprzedał Warszawę.* *O, cześć wam panowie, magnaci...* *Lecz kiedy wybije godzina powstania,* *magnatom lud ucztę zgotuje,* *muzykę piekielną zaprosi do grania,* *a szlachta niech wtedy tańcuje.*	A. Pieśń nawiązuje do 1. Powstania kościuszkowskiego 2. Powstania listopadowego 3. Powstania styczniowego 4. Rabacji galicyjskiej B. Pieśń ze względu na jej wydźwięk stała się nieformalnym hymnem 1. chadeków 2. konserwatystów 3. liberałów 4. socjalistów C. W czasie II wojny światowej utwór był hymnem 1. Armii Ludowej 2. Armii Krajowej 3. Gryfa Pomorskiego 4. Narodowych Sił Zbrojnych …. / 3

15. Podpisz zdjęcia używając nazwisk spośród podanych.

Abraham Lincoln, Henri Dunant, Joachim Lelewel, Otto von Bismarck, Romuald Traugutt

…. / 4

16. Zapoznaj się z rysunkami satyrycznymi. Nazwij wydarzenie, do którego każdy z nich nawiązuje oraz podaj datę roczną tego wydarzenia.

Podpis: Towarzysz Lenin oczyszcza ziemię z nieczystości.

A. …….. B. ……...

…. / 4

17. Zaznacz pionowymi kreskami obszary wszystkich państw, które po II wojnie światowej znalazły się za tzw. żelazną kurtyną.

…. / 3

Wypełnia egzaminator

Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5	Zad. 6	Zad. 7	Zad. 8	Zad. 9
…./3	…./3	…./2	…./5	…./3	…./3	…./8	…./5	…./3

Zad. 10	Zad. 11	Zad. 12	Zad. 13	Zad. 14	Zad. 15	Zad. 16	Zad. 17
…./2	…./4	…./3	…./2	…./3	…./4	…./4	…./3

podpis sprawdzającego suma punktów: ……..